

Solární elektrárny 2011: Domácí instalace mají stále smůlu

Stop-stav fotovoltaickým elektrárnám trvá již přes rok. A stále není jasno, kdy skončí. Naděje domácností, že budou připojovány alespoň malé instalace do 30 kW, se rozplynuly minulý týden. Proč mají solární elektrárny stále červenou? Co se děje v české fotovoltaiice?

30. 03. 2011 | Jana Poncarová

Ve zkratce:

Stop-stav fotovoltaiice stále trvá. Povoleny nejsou ani malé domácí instalace. Podle distributorů je nutné nejprve zjistit, jaké budou dopady výroby elektřiny z dosud instalovaných solárních elektráren na bezpečnost provozu distribuční soustavy. To by mělo být známo až v září 2011.

Solární elektrárny si v České republice ještě nějakou dobu neškrtnou. Ačkoli se v kuloárech spekovalo o tom, že by mohlo být opět povoleno připojování **malých solárních elektráren do 30 kW**, realita je nakonec jiná.

"Ke konci února byl **instalovaný výkon solárních a větrných elektráren 2 113 MW** a podle distributorů byl technický limit pro bezpečné a spolehlivé fungování soustavy naplněn."

České sdružení regulovaných elektroenergetických společností (ČSRES), kam patří provozovatelé distribučních soustav (ČEZ Distribuce, E.ON Distribuce a PRE Distribuce) a provozovatel české přenosové soustavy (ČEPS), minulý týden ve čtvrtek oznámilo, že **stop-stav pro připojování fotovoltaiických i větrných elektráren bude i nadále pokračovat.**

- Stop-stav fotovoltaice
- Výkupní ceny elektřiny
- 3 nové solární technologie
- Fotovoltaika v roce 2011
- Účinnost solárních panelů

Limit větrných a solárních elektráren naplněn

Důvod? Podle ČSRES je nutné nejprve zjistit, jaké budou **dopady výroby elektřiny z dosud instalovaných solárních elektráren na bezpečnost provozu distribuční soustavy**. Technický limit pro bezpečné fungování soustavy je podle distributorů naplněn a nadále trvá většina důvodů, které vedly distribuční společnosti k pozastavení vydávání kladných stanovisek k připojování solárních a větrných elektráren. Ke konci **února 2011** byl **instalovaný výkon** fotovoltaických a větrných elektráren **2 113 MW**.

Vývoj se tedy ubírá docela jiným směrem, než se očekávalo. Dokonce i Energetický regulační úřad (ERÚ) věřil, že by se v **polovině roku 2011 mohly do sítě připojovat malé solární elektrárny**. „Zatím v tom distribuční společnosti neměly úplně jasno. My je jako regulační úřad tlačíme, aby tento stav vyhlásily, protože řada malých investorů má o solár zájem,“ řekl předseda ERÚ Josef Fiřt v polovině března v pořadu ČT24.

Malé solární instalace mají stále stopku

Zájem o [domácí solární elektrárny](#) potvrzuje i Filip Malán ze společnosti Solog. „Podle ohlasů našich instalačních firem existuje stále množství poptávek a klientů, kteří čekají na uvolnění stop-stavu.“

Proti přetrvávajícímu [stop-stavu](#) se ohradila Česká [fotovoltaická](#) průmyslová asociace (CZEPHO), podle které se dají důvody ČSRES pro udržení stop-stavu interpretovat pouze jako snaha zakonzervovat současný stav. „Je to jasný vzkaz energetických monopolů domácnostem: Nemáte na výběr, pouze my jsme tady od toho, abychom vyráběli a dodávali proud. Konkurenci v podobě solárních, větrných nebo bioplynových elektráren nepřipustíme,“ uvedl Aleš Spáčil, prezident CZEPHO.

Co dál s [fotovoltaikou](#)? Jasně bude až v září

Distributoři argumentují tím, že během posledních měsíců byl **do sítě připojen velký počet fotovoltaických zdrojů**, u nichž není jasné, jak se budou chovat a **kolik elektřiny vyrobí v době nejintenzivnějšího slunečního svitu** – tedy během léta. Analýza jejich dopadu na bezpečnost distribuční soustavy bude [podle ČSRES známa až v průběhu září](#).

Až na podzim 2011 by tedy mělo být zřejmé, zda budou **nové solární a větrné zdroje opět připojovány**. Zatím jsou z [obnovitelných zdrojů energie](#) připojovány pouze biomasové a bioplynové elektrárny.

V KOSTCE: Fotovoltaika 2010 – 2011

- V únoru 2010 požádal provozovatel české přenosové soustavy ČEPS, aby bylo [pozastaveno vydávání kladných stanovisek k připojování nových fotovoltaických a větrných elektráren](#). Argumentem bylo ohrožení bezpečnosti elektrizační soustavy. Distributoři ČEPS vyhovily. Stop-stav trvá dodnes.

- V polovině roku 2010 se v médiích objevily informace, že [elektřina zdraží kvůli fotovoltaike](#). Důvodem jsou vysoké [výkupní ceny](#) a solární boom. Zákon o podpoře OZE není flexibilní, a proto neumožňuje rychle reagovat a snížit výkupní ceny elektřiny o více než 5 %.

- Rychle je proto přijata [novela zákona o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů](#). Výkupní ceny jsou sníženy přibližně o polovinu. Od 1. března 2011 jsou podporovány pouze malé instalace na střechách nebo fasádách budov do 30 kWp.

- Zavedena byla [26% solární daň](#), která daní zisk solárních elektráren do 30 kWp uvedených do provozu v roce 2009 a 2010.

- V současné době se připravuje [nový zákon o obnovitelných zdrojích energie](#), který zohlední **Národní akční plán** (limit pro fotovoltaiku je stanoven na **1 659 MW instalovaného výkonu v roce 2020**) a zavede změny v oblasti výkupních cen a zelených bonusů (pokud určitý obnovitelný zdroj dosáhne limitu stanoveného v Národním akčním plánu, nemusí mu ERÚ vyhlásit podporu – to by se dotklo právě solárních elektráren, jejichž **instalovaný výkon je již nyní 1 900 MW**).

Je stop-stav fotovoltaike oprávněný?

Je oprávněné, aby **distributoři bojkotovali připojování domácích solárních elektráren**? „Malé střešní instalace s výkonem do 30 kW distribuční síť nezatěžují, protože

vyrobenou [elektrinu](#) spotřebuje sám majitel, případně jeho blízké okolí. Nepřipojování malých elektráren je v příkrém rozporu se zákonem. Udržování protiprávního stavu dokládá, jak obrovský strach vyvolává u „velké“ energetiky malý, nezávislý výrobce elektriny. ČEZu a dalším fosilním výrobcům elektriny jde totiž o jejich budoucí zisky,“ míní Luděk Šikola, právní zástupce České [fotovoltaické](#) průmyslové asociace.

Energetický zákon umožňuje každému občanovi **připojit svou elektrárnu k elektrizační soustavě**. Zákon o podpoře obnovitelných zdrojů navíc stanovuje právo na přednostní připojení obnovitelných zdrojů energie. **Zákonným důvodem pro nepřipojení elektrárny** je buď nedostatek kapacity sítě pro vyvedení výkonu konkrétní elektrárny, nebo ohrožení spolehlivého provozu elektrizační sítě, čímž argumentují distributoři. Opírají se přitom o studii EGÚ, jejíž plné znění nebylo nikdy zveřejněno.

Ke konci února 2011 byl **instalovaný výkon solárních a větrných elektráren 2 113 MW**

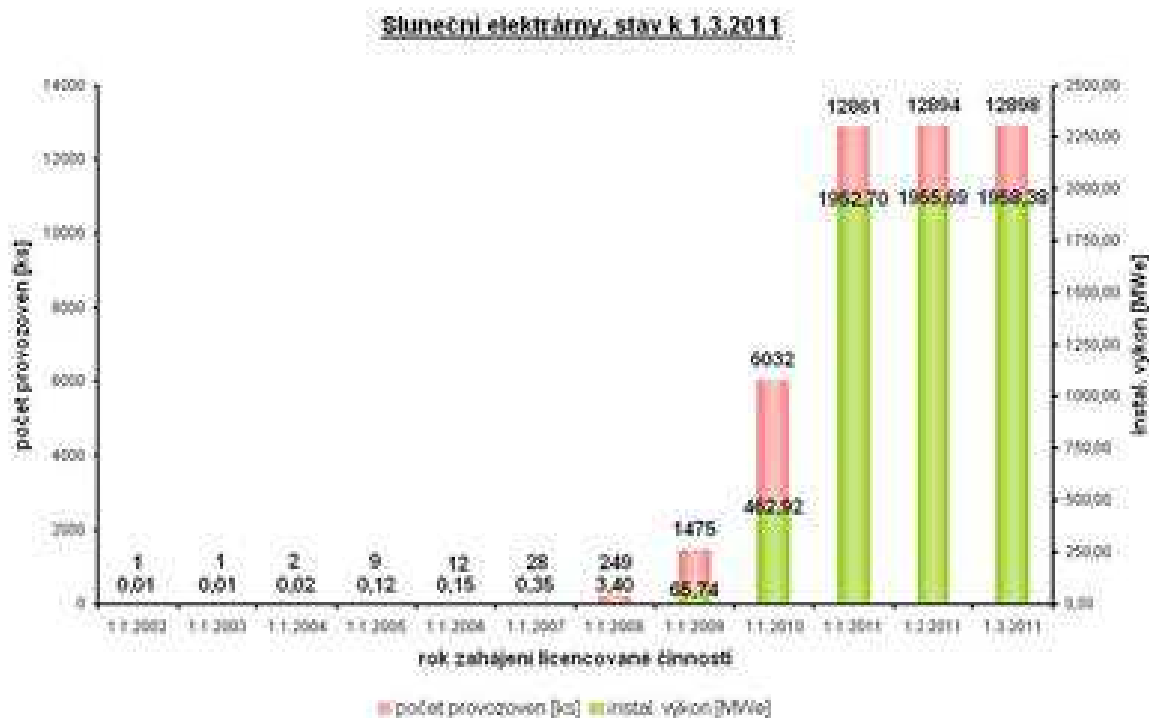
Podle CZEPHO energetické monopoly v minulosti několikrát prohlásily, že česká elektrizační soustava je robustní. „Je proto absurdní tvrdit, že domácí elektrárna (5 kWp) ohrozí bezpečnost dodávek elektriny pro občany. I kdyby se těchto malých solárních elektráren nainstalovalo 100 000, to jest desetinásobek současného počtu, vyrobí celkem maximálně 3,5 % současné výroby Temelína,“ vysvětluje prezident asociace Aleš Spáčil.

Hra s instalovaným výkonem [fotovoltaiky](#)

Během uplynulého roku zažila [česká fotovoltaika řadu změn](#). Neustále se žonglovalo s čísly a instalovaným výkonem, který ohrozí přenosovou soustavu. Hrozilo [zdražení elektriny](#), ke kterému nakonec nedošlo...

Vraťme se ale k onomu magickému číslu – **limitu instalovaného výkonu tzv. neregulovaných zdrojů energie**, kam patří právě [fotovoltaika](#). Jak jsme již zmínili, ke konci února 2011 byl **instalovaný výkon solárních a větrných elektráren 2 113 MW** a podle

distributorů byl technický limit pro bezpečné a spolehlivé fungování soustavy naplněn. Ještě počátkem roku 2011 se ovšem počítalo s tím, že ohrožení stability elektrizační soustavu by mohlo nastat až po [připojení výkonu většího než je 2 268 MW](#) (s tímto číslem operuje i studie EGÚ Brno).

Instalovaný výkon solárních elektráren k 1. březnu 2011. Zdroj: ERU

Do celé situace kolem fotovoltaiky zasáhl také **Národní akční plán**, který byl přijatý v srpnu 2010. Ten počítá s následujícím rozvojem fotovoltaiky: **v roce 2020 by mělo být 1 695 MW instalovaného výkonu solárních elektráren**. Tohoto čísla ovšem bylo **dosázeno již nyní** – ke konci února 2011 byl instalovaný výkon solárních elektráren 1 900 MW.

Co bude s českou fotovoltaikou dál?

V současné době se chystá [nový zákon o obnovitelných zdrojích energie](#), který přinese řadu změn. Mimo jiné se počítá se zavedením stropu pro [výkupní ceny elektřiny](#), který by měl být 6 korun za kWh. Výkupní ceny by ovšem měly být nastaveny tak, aby byla splněna **patnáctiletá doba návratnosti investice**. Podle Rostislava Krejčara z ERU se v minulosti návratnost fotovoltaiky pohybovala okolo 7–10 let a byla tak oproti ostatním obnovitelným zdrojům zvýhodněna.

„Toto řešení nevidím jako šťastné. Dle mého názoru, má podpora sloužit k tomu aby došlo k rozvoji technologií a jejímu postupnému zlevnění až na takovou úroveň, kdy nebude třeba podpory. Necitlivým zrušením podpory dojde k útlumu aktivit a v konečném důsledku zůstane u zvýšených nákladů na energie namísto jejich snížení. Vedle toho dojde k nárůstu nezaměstnanosti. V případě ČR může jít o cca 6000 pracovních míst,“ soudí o stropu pro výši výkupních cen Filip Malán.

Národní akční plán příliš nepočítá s rozvojem fotovoltaiky

A ještě jedna důležitá věc, pokud pro daný druh obnovitelného zdroje bude dosaženo hodnoty stanovené v Národním akčním plánu, nemusí Energetický regulační úřad stanovit pro následující období podporu. Jinými slovy, **pokud se z některého obnovitelného zdroje vyrobí více energie, než je uvedeno v akčním plánu, nedostane příští rok žádné dotace.** To by se dotklo právě fotovoltaiky, která **limit stanovený v Národním akčním plánu pro rok 2020 splňuje** již nyní.

Co bude s českou fotovoltaikou dál? Těžko říct. Nezbývá jen čekat, kolik elektřiny vyrobí fotovoltaické elektrárny během léta 2011 a co to udělá s českou elektrizační soustavou. Zatím je jisté jen jedno, **pokud si doma chcete vyrábět elektřinu ve vlastní solární elektrárně, máte smůlu.**

Zdroj: <http://www.nazeleno.cz/energie/fotovoltaika/solarni-elektrarny-2011-domaci-instalace-maji-stale-smulu.aspx>